

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil.,
pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.
Pentru inserate mai mari după învoială.

Nr. 9893 Școl.

Circulară

cătră toți protopresbiterii, preoții-catiheti și cătră comitetele parohiale.

De o vreme încoace, mulțumită mișcării de o înțelegere mai largă a însemnătății ce compoartă meseriile pentru popor, credincioșii noștri, povățuiți de îndemnul stăruitoare ale conducătorilor dela sate, își trimit zi cu zi în număr tot mai mare copiii la oraș de ucenici ai diferitelor meserii. Și avem deosebită bucurie de a constata că breslele meseriașilor români, clasa de mijloc a poporului, care până ieri ne lipsea cu desăvârșire — se înfiripă, se încheagă din ce în ce, doar numărul ucenicilor gr.-ort. din arhidieceză se apropie astăzi de 3000.

Consistorul nostru, în conștiința datoriei duhovnicești, ce i-se impune față cu îngrijirea sufletească a meseriașilor de mână, prin ordinul circular Nr. 613 Școl. 1913 a luat măsurile de trebuință, ca toți ucenicii să-și primească o corespunzătoare educațiune religioasă, îndatorând pe fiecare preot să facă catehizarea ucenicilor din comuna sa, întrucât pentru acea comună nu s'au făcut dispozițiuni speciale.

Datoria duhovnicească însă nu se poate mărgini numai la catehizare. Ea trebuie să se extindă asupra îngrijirii întregului suflet al ucenicilor și meseriașilor, prin îndrumarea și povățuirea lor la o viață religioasă-morală în conformitate cu poruncile bisericii, stăruind totodată în a-i apăra față cu toate ispitele, care-i pasc, mai ales prin suburbiile unde sunt siliți să-și facă viața.

La munca aceasta de ocrotire și îngrijire sufletească trebuie să contribuie însă pe lângă preot, învățătorul și intelectualul și toți fruntașii orașelor și satelor noastre. E porunca cinstei noastre de neam să ne unim energiile și munca noastră a tuturor pentru a da mână de ajutor acestor mlădițe tinere, acestor băeți fără razim sufleteșc, cari mâne vor plăti cu vârf și îndesat tot binele ce i l-a făcut neamul prin noi.

Drept aceea, întregind dispozițiunile cuprinse în circulara amintită — a căror strictă respectare o cerem și așteptăm, ne adresăm din nou cătră preoții noștri și totodată cătră toți intelectualii și fruntașii bisericii noastre nu atât cu poruncă, ci mai multă cu povața și dorința în cele ce urmează:

I. E lucru prea cunoscut că datoria de căpetenie a parohului, respective a catihetului, e să lumineze, să păzească și să îndrepteze sufletele ucenicilor. Luminarea o face în orele de catihizație. Păzirea și îndreptarea sufletului cere însă ca parohul să vină în atingere deasă cu cei ce-i sunt încredințați, să le cunoască păsurile și durerile, slăbiciunile și virtuțile, să între cu ei în raporturi sufletești, să se pogoare în sufletul lor, ca de acolo să-i cărmuiască pe întreg drumul ace-

stei vieți. Pogorirea aceasta va fi posibilă, dacă parohul respective catihetului va arăta că în ochii săi are și el, ucenicul, o valoare, că are și el pe cineva căruia își poate destăinui simțirea, gândirea și micile lui năcazuri. Când simțește că-l bagi în seamă, sufletul i se deschide și vei putea intra în sufletul lui începându-ți adevăratul apostolat.

Parohul-catihet e dator ca părinte al credincioșilor și în deosebi al ucenicilor despărțiți de sinul familiei să cunoască și măestrul, în a căror școală se află ucenicii săi. În scopul acesta și pentruca să-și ia cunoștințe nemijlocite despre purtarea și învățătura ucenicilor, se impune ca să-i viziteze cel puțin odată pe lună chiar și în lucrătoare. Cu prilejul acesta va lua contact cu măestrul, și va cere informații privitoare la viața morală și intelectuală a ucenicului.

II. Conștiința de influința binefăcătoare ce exercită slujba dumnezeiască asupra dezvoltării religioase a tineretului, ordonăm fiecărui catihet să ia măsurile de trebuință ca ucenicii săi să cerceteze — nefiind altă posibilitate — în prima Duminecă a fiecărei luni — la orele 3 (în caz de nevoie la 4) — *vecernia* care se va sluji anume pentru ucenici. La finea slujbei parohul respective catihetului să facă esortare, explicând *evangelia dela sf. liturghie*.

Imprejurarea aceasta precum și timpul când se va ține *vecernia* pentru ucenici trebuie să se aducă de cu bună vreme la cunoștința *măștrilor* și a *direcțiunilor școalelor de industrie și meserii*, cu rugarea să facă demersurile de trebuință ca ucenicii să cerceteze regulat slujba dumnezeiască.

La *vecernia* așa numită a ucenicilor parohul local să îndemne și servitorimea gr.-or. din localitate să participe. E doar părintele și al acestor slugi în case și brazde străine, și e de dorit ca și asupra îngrijirii lor să se extindă munca sa de păstor. E o datorie care astăzi ni se impune în mod stăruitor să năzuim cu toate mijloacele ca biserica să povățuiască la bine și fericire și pe acești orfani ai sorții, să-i întărească cu puterea credinții și să le învieze inimile cu nădejdele de mai bine.

Și pentruca să nu piardă nici o oaie din turma cuvântătoare, se cere ca păstorul să aibe consemnarea tuturor servitorilor și a servitoarelor — cu datele privitoare la locul nașterii și la stăpânii pe care-i slujesc.

Preotul-catihet va stăruii în îngrijirea ucenicilor, asemenea și servitorimea, să se împărtășească în postul mare cu sfintele taine și va interveni în calea direcțiunilor școalelor de meserii și după putință la stăpânii servitorilor, ca să-i mântuiască pentru ziua aceasta dela lucru, pentruca și ei să simțească sfințenia și praznicul acestei taine.

III. În munca aceasta de apostolat parohul-catihet trebuie sprijinit de toți intelectualii și fruntașii, stăruind și ei a deveni părinți ocrotitori ai acestor

până acum copii ai drumurilor și obiceiurilor rele.

Avem prin diferitele orașele și orașe o mulțime de intelectuali români, cari jertfind o părticică neînsemnată din bucuriile și interesele lor, pot să devină apostoli într'un anume sens, ai neamului. De altă parte jertfa adusă pentru neam și biserică coboară în suflet vibrațiile celei mai înalte fericiri, deșteaptă o lume nouă cu bogate și curate simțiri. În acest scop sfătuim pe catihetii noștri să împartă grija și ocrotirea ucenicilor între intelectualii noștri gr.-or. respective între membrii comitetului parohial astfel, ca fiecare intelectual să aibe sub patronajul său unul sau mai mulți ucenici. Iar pe intelectuali îi rugăm cu toată insistența să primească această sarcină amintindu-și de vorba Mântuitorului: «Cine va primi pe unul ca acesta întru numele meu, pe mine mă primește».

În urmare vor năzuii să devină adevărați patroni ai ucenicilor, coborând la soroace cât mai des între patronați pentru a lua contact cu dâșii. Ii vor cerceta la măestru, se vor interesa de progresul în meșteșug, de purtarea lor, li-vor ispiți năcazurile și lipsurile năzuind a li-le mulțumi prin săvârșirea faptelor milei trușești și sufletești. Patronul va stăruii să meargă la *vecernia* împreună cu ucenicii, și în postul mare va ști să-și întocmească astfel afacerile, ca împreună cu patronații săi să se împărtășească cu sfintele taine. Faptul acesta va fi cel mai puternic stimulent pentru viața religioasă a ucenicilor și meseriașilor.

Vor sta în legătură și cu părinții patronaților încunoștințându-i din când în când asupra purtării lor morale și progresului ce fac în meșteșug.

Declarați de calfe, legătura aceasta sufletească se va continua venindu-le din când în când în ajutor cu sfaturi și îndrumări.

Pentruca organizarea acestei activități morale-religioase să poată lua făptură cât mai desăvârșită, rugăm toate reuniunile de meseriași să ne vină cu toate mijloacele de cari dispun întru ajutor.

Protopresbiterii sunt datori să controleze cel puțin odată pe an această activitate a parohilor-catiheti și a intelectualilor, respective a comitetelor parohiale.

Cu finele fiecărui an protopresbiterul va raportă Consistorului asupra următoarelor:

1. Câți ucenici are în tract în general și în special în fiecare centru de meseriași?
2. Știu toți scrie și ceti românește și ungurește? (Dacă nu știu, să se arete cauzele pentru cari nu știu!)
3. Au toți carte de rugăciuni?
4. Cercetează biserica în Duminecile fixate pentru «vecernia ucenicilor»?
5. S'au împărtășit toți cu sfintele taine?

6. Numele intelectualilor, cari și-au făcut din tract datoria de patroni ai ucenicilor?

7. Câți ucenici au ieșit de calfe, unde sunt plasați și cine ține legătură cu dâșii?

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 16/29 Noemvrie 1917.

Vasile Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. Octavian Costea m. p.,
secretar consistorial.

Cronică bisericească.

Încă odată proiectele de legi ale conțelului Apponyi.

Proiectele de «legi apponyiene» privitoare la autonomia bisericii romano-catolice și la ajutorarea numai a unor anumite biserici din patrie, cu mijloace din vistieria statului, au răscolit multe sentimente de nemulțumire și chiar îngrijorare în sinul bisericilor cum s'ar zice «acatolice».

Biserica reformată *luterană* și-a sintetizat nemulțumirile și a cerut în formă deamă și hotărâtă aplicarea măsurilor de echitate, chemate să înlătore deosebirile jignitoare și nedrepte, pentruca ea, biserica, să se poată ridica pe treapta de cinste care i se cuvine.

În zilele trecute și-a manifestat și biserica reformată *calvină* îngrijorările provocate de împrejurările extraordinare și de duhul vremii. În reviste și organe oficiale reprezentanții bisericii calvine se nizuiesc să judece drept și cu sânge rece evenimentele și să descătușeze din obezile lor concluziunile cele mai reale.

Pentruce oare, — se întreabă ei, — a primit conțel Apponyi să sadă în fotoliul de ministru alături de politicieni indușmăniți? De dragul reformei electorale? De bună seamă nu. Pentruca să-și poată înfăptui, — barami în ceasul al 12-lea, — dorile care-l stăpănesc, privitoare la asigurarea și întărirea viitorului bisericii, al cărei bun și cucernic credincios e. Să înfăptuiască autonomia bisericii catolice, care se trăgănează de atâtea decenii. Să dureze pe seama *comorilor materiale* ale acestei biserici metereze puternice, mai puternice decât cele plănuite de fostul ministru *Trefort*.

Da, cel puțin în ceasul al 12-lea. Căci poate mâne se va schimba fața parlamentului ungar; poate mâne vor să între în salele de marmoră ale palatului de pe malurile Dunării reprezentanții muncitorimii, cu credințe mult puțin vrăjmașe, nu atât bisericii, ci mai mult slujitorilor ei, și atunci pornirea viforoasă a răsplătirii, care zace în obidirea de veacuri, în munca nerăsplătită a generațiilor nenumărate de eri, va exclude posibilitatea de a mai asigura intactă, nu religia, — căci aceasta e scumpă și sfântă tuturor, — ci averile fără hotar ale bisericilor,

ordurilor și capitulurilor «catolice» mercantilizate.

Și graba aceasta «justificată» de a clădi autonomia bisericii catolice a îndemnat și îndeamnă pe reprezentanții bisericii protestante să ceară *fapte și nu făgădueli*; fapte poruncește vremea și năcazurile ei! Și aceasta mai ales în temeiul împrejurării, că în proiectul de lege nu se fixează hotarele de timp, între cari să se desăvârșească înființarea fondului permanent de 200 milioane, făgăduit bisericii protestante. Fondul permanent să se înfăptuiască cât mai în grabă, cel mult în răstimp de 10 ani! Doar și ei se tem că în urma largirii dreptului de alegere o să intre în parlamentul țării «*tovarăși*», de pe flămurile cărora se vor desprinde devize necunoscute la noi: «*separațiune*», «*secularizație*». Și dacă separațiunea bisericii de stat va lua făptură, va urma în mod firesc și ștergerea bugetului de culte, respective bugetul pentru ajutorarea bisericilor. În cazul acesta nu va mai fi nime, care să asigure înființarea fondului permanent? Cu legea în mână bisericile vor rămânea fără fonduri, căci orice lege își primește puterea dela majoritățile pe cari se razimă. Nimic răzumul, se surpă și legea. Și preoții vor rămânea fără plată, fără ajutoare, căci nu mai este buget!

Și vremea aceasta va veni cu siguranță. Cine judecă drept evenimentele din țările învecinate se va pătrunde de adevărul că *iaeea separațiunii* bisericii de stat înaintează biruitoare dinspre apus către răsărit. Și va trece de bună seamă și hotarele patriei noastre!

Pornirea după separațiune are două izvoare de întărire:

a). principiul general: *biserică liberă în stat liber*.

b). credința isvorâtă în Franța că religia e chestiune particulară și în urmare comunitățile bisericesti sunt societăți particulare ca ori și care altă societate, iar sub raportul acesta ele nu se pot ajutara din banii obștei.

Izvoarele acestea devin tot mai puternice. Primesc ajutoare din toate părțile. Și separațiunea își va instăpâni *duhul și roadele* lui și aici în țara noastră. De aceea zoresc bisericile reformate înființarea cât mai în grabă a *fondurilor permanente*. Trebuie în proprietatea bisericilor, ele nu se vor mai putea confisca!

Noi și biserica noastră răsăriteană românească. — am spus-o în mai multe rânduri, — suntem lăsați afară de lege. Nu ne vedem în oglinda făgăduelilor. Și nici o vorbă nu talmăcește sentimente de deferență față ca instituțiile noastre religioase, cu toată buna cunoștință ce o au despre durerile și lipsurile cari le pasc. Se implice faptul acesta voința unei pedepse politice?!

E oare moralicește cu putință să se pedepsească instituții religioase morale pentru păcatele unor singuratici indivizi?

Duhul legilor dela 1848, pretinde, — după cum a declarat atât de frumos, — prepozitul din Iászó — ca la executarea articolului de lege XX 1848 să se înfăptuiască *paritate deplină* între toate bisericile din patrie. Aceasta o cerem și noi și trebuie să o ceară hotărât și cu demnitate și reprezentanții bisericii noastre, cari se vor întruni în zilele acestea în sobor. Dar o cere mai presus de toate cinstea bisericii. Altcum va ajunge din nou biserică tolerată, sprijinită numai pe umerii muncii ai clăcașilor.

— N. F. —

Programul noului guvern

Deschiderea ședinței. — Vorbește ministrul prezident. — Tendința de nivelare. — Reforme pe toate terenele. — Dorința de pace. — Armata independentă. — Apel către partide. — Alți oratori. —

În ședința camerei ungare din 31 Ianuarie s'a prezentat, cu am anunțat, noul guvern reconstruit al dlui *Wekerle*.

Ședința s'a deschis la orele 11 fără un sfert. Prezident: *Carol Szász*. Toți miniștrii erau prezenți.

După citirea autografului regal, despre numirea noului guvern, a urmat *cuvântarea* prim-ministrului *Wekerle*.

A zis următoarele:

Trăim epoca mare a luptei pentru existența popoarelor. Formațiuni de stat se descompun, și altele nouă se ivesc. Statele Europei își aruncă în luptă, în al patrulea an al războiului, întreaga putere a poporului lor. Această mare încordare a forțelor popoarelor șterge hotarele stabilite între clasele sociale, înrăurește nivelând asupra întregii vieți publice și deodată cu generalizarea sarcinelor pune în primul plan și generalizarea drepturilor.

Dorim să generalizăm drepturile, dar pe lângă aceasta să ne apărăm interesele noastre naționale.

Primul pas al marelui lucrări de nivelare politică este dreptul electoral, la care însă nu ne putem opri. Desvoltarea mișcării de a sporii numărul populațiunii, țaria crescândă a puterii de muncă, pentru a-i ridică valoarea la nivel internațional, ne pune în față multe probleme.

Voim să urmăm o *politică socială*, în conformitate cu progresul timpului. Pentru asigurarea rolului de conducător, în ceceea privește puterile noastre morale și culturale, ne servește desfășurarea mai intensivă a *educației poporului și a chestiunilor școlare*. Aceasta voim s'o promovăm prin proiectele, care le-am prezentat cu privire la autonomia catolică și la executarea gradată a articolului de lege XX din 1848.

Trebuie să ne apropiem mai mult de inima și pricepera poporului prin administrația și justiția noastră. Munca aceasta avem s'o începem prin *reforma comunelor*. În acest scop se cere un corp de funcționari înstituiți pe viață și plătiți cum se cuvine. Aceasta se va face mai întâi prin aceea, că funcționarii *comitatului* au să fie aleși pe viață.

În interesul *libertății de presă*, dorim să se facă revizuirea legii de presă și să restabilim curțile cu jurați.

Cu raport la politica *averilor de pământ*, va trebui să avem în vedere trei puncte: unul național; al doilea: producțiune sporită; al treilea: să facem cu puțință procurarea de *mici moșii* în pături cât mai largi. Întru realizarea acestor țante voim să aplicăm dreptul de *expropriere* la orice fel de proprietăți. Vom împedeca înființarea de *fideicomise* nouă. (*Géza Polonyi* intrerupe: Trebuie șters acest abuz medieval).

Pe terenul *producțiunii mai mari* trebuie să ajungem acolo, ca toate trebuințele noastre să le acoperim noi înșine. Din această cauză va trebui să ne îndreptăm gândul în mod sistematic asupra producțiunii materiilor industriale brute și de ajutorare.

Considerăm de neapărată trebuință organizarea reprezentanței intereselor *agriculturale* și a circulației *străinilor*, a acestui izvor modern de venituri.

Pe lângă rolul hotărâtor al agriculturii, vom putea obține rezultat numai așa dacă vom lua în seamă și dezvoltarea industriei și comerțului. *Micii industriași* voim să-i deșteptăm la o nouă viață, în fața industriei de fabrică, prin aceea că le asigurăm procurarea materialului și piețele de desfacere. Voim să înființăm, întru desfășurarea mai puternică a industriei, o nouă școală superioară de tehnică și chimie.

În ale *comerțului*, ne gândim nu numai la cel local, ci totodată la comerțul *universal*. Țara noastră este predestinată să-și ia partea și din acest punct de vedere; căci una din căile mari ale comerțului universal trece tocmai prin țara noastră. Prin izolare nu va lua avânt nici un fel de comerț și industrie. Aceasta ne îndeamnă să înnoim alianța cu aliații noștri.

Oare tratativele de pace, care decurg acum, vor aduce pacea generală și durabilă, asta n'o pot spune hotărât; dar atâta știu, că dorința noastră de pace este sinceră și serioasă, și că năzuințele noastre n'au de scop cuceriri, ci numai păstrarea integrității țării și asigurarea liberei dispunerii în afacerile noastre interne.

Ori cât de mult dorim pacea durabilă și onorifică, nu vom permite să se samene la noi sămânța descompunerii. Nu

putem suferi, ca în locul statelor să se formeze grupuri de popoare, care să se lupte mai departe între sine.

Pe lângă respectarea drepturilor popoarelor, vom năbuși în germene orice tendința spre desorganizare.

Dar ori va sosi pacea în viitorul apropiat, ori vom fi siliți să continuăm luptele, un lucru este sigur: alianța noastră cu Germania, ca una din cele mai puternice garanțe a păcii, dorim să o susținem și să o întărim, iar cu raport la *chestiunile economice să o și adâncim*. (Contraziceri în partidul lui *Károlyi*).

Sperăm să izbutim a câștiga pe seama economiei din Ungaria asigurarea terenului mai mare, de care avem trebuință. Tendința aceasta nu este îndreptată împotriva altor state, care voiesc să intre cu noi în legături comerciale. Accentuez, că astfel de legături nu pot să însemneze angajamente, care ating tranșacțiunea cu Austria. Această tranșacțiune dorim să tie rezolvată din partea viitorului parlament. —

Ministrul-prezident amintește apoi necesitatea de a înmulți izvoarele de venituri ale statului prin diferite măsuri: monopoli, dări, export ș. a.

Chestiunea armatei independente ungare. — continuă oratorul, — este un punct de căpetenie în programul guvernului. Scopul nostru este: să întemeem clădirea neatârnată, din punct de vedere național și economic, a armatei ungare ca parte întregitoare a întregii armate. În năzuința aceasta, păstrând conducerea unitară și organizarea internă, sântem aprobați din partea *Majestății Sale*. De sine înțeles, că reforma aceasta se va putea pune în lucrare numai după război. Până atunci ne vom mărgini la pregătirea ei. Susținem neschimbat punctul nostru de vedere, ca rezolvirea acestei chestiuni de drept aparține numai națiunii ungare și regelui său. Însă, considerațiuni mai înalte politice pretind ca problema aceasta, în anumite raporturi, să fie deslegată în înțelegere cu guvernul austriac. (Mare șgomot în stânga extremă).

Sarcinile, ce le luăm asupra noastră prin susținerea separată a armatei independente, vor fi considerabile; dar au să fie contrabalansate prin aceea, că instituțiile comune cu ale honvezimei vor ieftini susținerea. Importanța cvotei se reduce, prin aceasta, așa zicând la minimul necesar.

La sfârșitul cuvântării sale, prim-ministrul *Wekerle* apelează la cameră ca fără deosebire de partid să se concentreze la împreună lucrare toți aceia, cari aprobă programul expus acum. (Aplauze și aclamări în băncile guvernamentale).

După vorbirea ministrului prezident *Wekerle*, a luat cuvântul contele *Ștefan Tisza* și a promis guvernului sprijin larg în chestiunile militare, dar cu privire la *reforma electorală* a cerut să se facă o înveală, care să nu facă situația imposibilă pentru dânsul și pentru partidul său.

Contele *Tisza* în discursul său, a accentuat cu raport la armata ungară independentă, că *stabilirea limbii armatei este dreptul exclusiv al regelui*. «Acest drept constituțional al *Majestății Sale*. — a zis vorbitorul, — s'a manifestat deja în înțelesul dorințelor națiunii maghiare».

S'a suspendat, după aceasta, ședința pe 5 minute.

După redeschidere, deputatul naționalist român, *Teodor Mihali*, a citit o declarație care, în șgomotul camerei, nu s'a auzit în mare parte. Oratorul salută cu bucurie democratizarea țării, dar își arată îngrijorările în privința proiectului de lege electorală. Nu se unește cu programul noului guvern.

Au mai vorbit: *Géza Polonyi*, care a cerut dela șeful guvernului lămuriri mai amănunțite despre programul său, — apoi contele *Tisza* în chestiune personală, și în sfârșit contele *Apponyi*.

Prezidentul camerei, *Carol Szász*, anunță că în vorbirea deputatului *Teodor Mihali*, care în șgomotul mare nu s'a putut auzi, se cuprind, cum se vede din însemnările stenografice, două fraze, ce nu le poate trece cu vederea: pentru acestea prezidentul îndrumă la ordine în mod sever pe deputatul *Teodor Mihali*.

Ședința se termină la 3 ore fără câteva minute după amezi.

Proxima ședință e anunțată pe Marți în 2 Februarie la 10 ore înainte de amezi, când se va continua discuția asupra programului.

Un izvor de bogăție

— Chestiuni economice —

VI

Vor fi zicând unii:

Inființarea de stupării, tocmai în vremea aceasta de scumpete, e prea costisitoare. Sânt scumpe scândurile și lucrul, și la coșnițele *Dzierzon* trebuie multe scânduri, și sânt scumpi măestri. Adevărat. Nici n'aș îndemna la lucrul acesta: 40—50 de coșnițe de scânduri te costă un capital.

Dar avem noi material cu mult mai bun spre acest scop, din toate punctele de vedere, care nu costă aproape nimic: *Cărămizile nearse* (vaioage) făcute din tină de pe stradă sau lut cu multă pleavă și pae. Cu două mii de cărămizi de aceea poți clădi o stupină cu coșnițele trebuincioase, pentru 50 familii, tot după sistemul *Dzierzon*. Astfel, scânduri ar trebui numai pentru uși, ferestri și pentru cadre (rame).

Având cărămizile gata, cari, cum am zis, nu costă mult, și alt material trebuincios (pentru fundament și coperiș), doi oameni într'o săptămână pot clădi, cum s'ar zice, un adevărat palat pentru 50 familii de stupi.

Dar, în sfârșit, încerce omul să zidească numai pentru 6—10 stupi odată, și se va încredința despre ieftinătatea și bunătatea acestor fel de coșnițe.

Cărămizile nearse, fiind conducătoare rele de căldură, coșnițele făcute din ele, earna sânt călduroase, vara răcoroase, cum cere firea albinelor. *Cărămizile arse* au însușirea întoarsă: Earnă în frigul și vara se încălzesc de arșița soarelui, și de mulțori se topește fagurii în coșnițe. —

Ca să dedăm *poporul* la stupărie mai aducătoare de câștig, și prin aceasta să-l ridicăm la stare materială și morală mai bună, ar trebui înainte de toate ca în privința aceasta să premerge cu pildă preoții și învățătorii. Ar trebui, ca în fiecare sat românesc să se înființeze câte o *stupărie de model* cu ajutorul comunelor sau al bisericilor. Preotul sau învățătorul ar putea fi constrâns la înființarea și conducerea stupăriilor de model, fiind ei în stare să și agonisească cunoștințele necesare prin lectură și prin observări făcute la stupari din apropiere.

N'ar fi, cred, lucru greu introducerea unor *cursuri* de stupărit de 10—15 zile. *Asociațiunea*, bună oară, ar putea începe lucrul acesta. Conferențarii economici și-ar lua în program și stupăritul.

VII

Germanii au o literatură de albinărit de preste *trei mii* de opere și vreo 25 de reviste lunare și săptămânale. Ungurii au multe sute de cărți de stupărit, dintre care câteva ar face cinste la orice popor de cultură.

Noi, românii, avem câteva cărțile de albinărit, scrise cu mai multă râvnă, decât noroc.

Nu cunosc literatura de stupărie a românilor din România. Dar mi-aduc aminte, cum anii trecuți, înainte de război, se făcea vorbă în sf. Sinod, că nu erau lumini de ceară curată pe la biserică. Unde nu e ceară, nu pot fi nici stupării de seamă.

Ni-ar trebui o *carte de stupărit scrisă bine* pe temeiul ultimelor rezultate ale științei teoretice și practice din stupărit. O carte nu numai înțeleasă de popor, dar și atrăgătoare, care să deștepte interesul cititorului pentru albinărit.

Asociațiunea, *Consistoarele*, sau unul din bărbaiții noștri bine situați, ar face un deosebit serviciu, prin oferirea unui premiu pentru scrierea unei cărți bune de stupărit. Folos mai vădit pentru popor, din nici un ram de economie, nu se poate aduce ca din stupărit. Bine înțeles, de cărți bune economice — din orice ram, — avem mare trebuință, dacă e să ne gândim la o *producțiune mai mare* în ale economiei.

De încheiere, încă ceva. Chestiunea «*Reorganizării învățământului în seminariile noastre teologice*» pare că ajunge la rezolvare.

În proiectul domnului profesor *Dr. Lazar Iacob* dela Arad, este luată *câte o oră* pe săptămână, din economie, în c. I și II. teologic. În c. III și IV nici o oră.

Să ni se ierte observarea: Aceste 2 ore sânt prea puține.

Preoții, durere, nu sânt salarizați să se poată dedica exclusiv chemării lor. Și nu vor fi lipsiți de grijile pâinei de toate zilele nici în viitor. Vrând nevrând, vor fi siliți, în interesul lor și ca îndrumători ai poporului în cele economice, a se ocupa intensiv cu economia. În cele 25-30 de ore dintr'un an însă, nici pe departe nu vor

putea să-și câștige cunoștințe elementare de economie.

Nu voiesc să zic, ca institutele noastre teologice să fie aproape școale agricole. Dar referințele de trai ale preoților, rolul lor de conducători ai poporului, cer necondiționat ca preoții să aibă cunoștințe generale temeinice din ramii de economie. Acestea nu se pot câștiga într-o oră pe săptămână.

Va trebui să se înmulțească numărul orelor de economie la cel puțin 2 pe săptămână în toate patru cursurile din seminar.

Înmulțindu-se orele, să se dea atențiune deosebită stupăritului și să se înființeze pe lângă fiecare seminar câte o stu-

părie de model. Cursurile de stupărit vor fi ascultate cu mare plăcere și cu mult folos.

Astfel putem nădăjdui, ca stupăritul să-și ia avântul dorit la poporul nostru, spre binele nostru, al tuturor.

Scriș-am aceste știri cu dorința de a fi folositor neamului pe calea aceasta și cu dorul de a trezi interesul cititorilor ziarului nostru asupra stupăritului. Trezit odată interesul, rezultatele bune, de bună seamă, vor urma.

Csorna, (com. Șopron), în Ian. 1918.

Vasile Teotelecan,
preot ort. rom.

Tratatul de pace dela Brest-Litovsk

Delegat bavarez la pertractări. — Schimbări în delegațiunea rusă. — Pășirea delegatului guvernului din Kiev. — Declarațiile lui Kühlmann, Troțki și Czernin.

Cu datul de 30 Ianuarie se anunță din Brest-Litovsk: Ședința de azi a deschis-o marele vizir Talaat-bey la 12 ore din zi. Ca delegat al guvernului bavarez s'a prezentat la pertractări și contele Podewils-Dürnitz, ministru de stat reg. bavarez. Din partea rusească s'a prezentat ca membru nou comisariatul popular al bunurilor publice Karelín. Pe lângă acești doi membri ai republicii populare ucrainene, Medvedov și Sachrai participă la pertractări în delegațiunea rusă.

Conziliile ucrainene ale deputaților militari-tărănești și muncitorești au pornit luptă dărză împotriva radei din Kiev, care a rămas învinsă. Conziliile numite pășesc în deplină armonie cu conziliul comisariatului popular.

Stând astfel lucrul și fiindcă în ziua plecării lui Troțki din Petrograd s'a lăsat vestea, că secretariatul general din Kiev, și-a înaintat demisia, Troțki a declarat, că pacea încheiată cu delegațiunea secretariatului din Kiev, nu însemnează pacea cu republica ucraineană. Troțki a mai accentuat, că de prezent se țin în Rusia ședințele congresului general rusec ale deputaților militari, țărănești și ai muncitorilor, la cari participă și sovieturile rusești. În congresul general s'au pus bazele republicii federației rusești și astfel prezentarea membrilor ucraineni în delegațiunea rusă este corăspunzătoare stărilor faptice. Trebuie numai ca delegații ucraineni să aibă mandat dela secretariatul din Kiev. Însă dintre condițiile la cari se ajunge de acord cu ucrainenii, numai acelea pot fi recunoscute, cari vor obține ratificare formală de către republica federativă rusă.

S'a încins apoi discuție cu privire la participarea delegaților ucraineni. Delegatul republicii populare ucrainene, Levicki, a anunțat, că membrii ucraineni rămași în Brest-Litovsk nu vor lua parte la discuțiunile de ordin politic până la sosirea delegaților radei din Kiev.

Kühlmann a scos la iveală, că la timpul său prezidentul delegațiunii ruse nu a amintit despre a doua corporație, care în numele Ucrainei vrea să participe la pertractări. Troțki a declarat, că de fapt n'a menționat că pe lângă rada din Kiev și conziliile militare, țărănești și muncitorești din Ucraina voiesc să trimită delegați, fiindcă acestea pe atunci nu hotărâseră

asupra participării la pertractările de pace. Rezultatul luptei juridice dintre cele două părți va arăta care dintre ele e îndreptățită să pertracteze despre pace.

Contele Czernin a propus apoi ca și până când rada din Kiev va trimite delegații, comisiunea exmisă în chestiile teritoriale să-și continue activitatea, ca astfel să se răscumpere vremea.

Brest-Litovsk, 31 Ianuarie. Comisiunea germană, ungară, austriacă și rusă care s'a constituit pentru desbaterea afacerilor politice și teritoriale, azi a ținut ședință sub prezidenția contelui Czernin.

În ședința aceasta Troțki n'a voit să recunoască delegații radei ucrainene din Kiev pășirea prin care voiesc să decidă independent și ei în chestiuni teritoriale. Nici nu are rost, câtă vreme doi membri ai comitetului executiv ai republicii ucrainene participă în delegațiunea rusă.

În replica sa contele Czernin accentuează că în privința delegaților ucraineni trebuie să se facă lumină în o ședință plenară. Întrebă pe prezidentul delegațiunii ruse, că oare e de principiu că Ucraina nu e îndreptățită să pertracteze singură cu privire la hotarele statului ucrainean.

Troțki răspunde, că guvernul ucrainean din Carcov e reprezentat prin doi membri în delegațiunea rusă și fiindcă acel guvern ține că o parte a Ucrainei se ține de republica rusă, e necesar ca deciziunile să se ia purcezend din principii republicii rusești.

La propunerea prezidentului s'a decis apoi ca competența delegaților ucraineni în chestii teritoriale să se pertracteze în ședința de mâine în prezența delegaților ucraineni.

Ședința s'a încheiat cu dorința contelui Czernin ca și guvernul polon să trimită delegați la pertractările de pace cu învoirea guvernului din Petrograd.

Brest-Litovsk, 31 Ianuarie. Delegațiunea ucraineană a sosit azi aici.

Budapesta, 1 Februarie. Troțki a declarat în Brest-Litovsk, că rada va mai exista numai scurtă vreme, pentru că garnizoana de acolo s'a alăturat sovietului și astfel delegații radei din Kiev nu au îndreptățirea a vorbi în numele Ucrainei. Au decis deci ca azi în 1 Februarie să țină ședință plenară în chestia aceasta.

Anunț

Se aduce la cunoștința elevilor seminarului arhidiecezan «Andreian» din secțiunea pedagogică, absolvenți ai cursului I, II sau III, cari s'au născut în anul 1899 sau în anii premergători, și au fost înrolați înainte de 15 Octombrie 1917, că pe baza unui certificat extradat din partea Direcțiunii, dacă au depus examen mai pe urmă cel mult incluzive la începutul anului școlar curent 1917/18, sunt îndreptății a-și cere concediu dela autoritățile militare, pentru a putea participa la cursul special, ce se va ține dela 1 până la 28 Aprilie st. n. a. c. pentru pregătirea la depunerea examenului de pe cursul II, III sau IV; și aceia, cari vor presta examenul de pe cursul IV cu succes, sunt îndreptății și la depunerea examenului de calificățiune final.

Deci cei interesați să-și ceară extradarea certificatului recerut indicând exact adresa unde să li se trimită.

Nagyszeben (Sibiu), 20 Ianuarie 1918.

Direcțiunea.

Știrile războiului

Raportul statului nostru major:

Budapesta, 1 Febr. (Of.) Italienii au îndreptat ieri la răsărit de Asiago patru navele împotriva pozițiilor noastre nouă. Fiecare atac s'a zădărnicit în focul nostru cu pierderea celei mai grele pe partea dușmanului. Succesul este în deosebi meritul artileriei noastre. În luptele din 28 și 29 Ianuar s'au distins mai ales: regimentul 6 de vânători și 6 de gloțiși din ținutul dela Eger, reg. 7 de vânători dela Pilsen, reg. 25 de gloțiși din Moravia, batalionul al treilea din reg. 2 al vânătorilor imperiali din Tirol, precum și batalioanele de gloțiși tirolezi nr. 168 și 171.

Budapesta, 2 Febr. (Of.) Pe platoul dela Asiago și la vest de Brenta activitate vie de tunuri.

Budapesta, 3 Febr. (Of.) Pe teritorul celor Șapte comune activitate vie de artilerie.

Șeful statului major.

Raportul statului major german:

Berlin, 1 Febr. (Marele cartier general), Frontul de vest: Detașamentele noastre de recunoaștere, din pozițiile engleze din Flandra s'au întors cu prizonieri și cu mitraliere. Din cauza negurei dese, activitatea focului a scăzut pe întregul front.

Frontul italian: Pe platoul dela Asiago luptă mai vie de tunuri. Din spre Monte di Val Bella și Col del Rosso, italienii au început atacuri nouă, cu puteri mai mari, în patru rânduri. Atacurile, în urma focului, s'au prăbușit toate în fața pozițiilor austro-ungare.

Pe celalalte fronturi nu sânt noutăți.

Berlin, 2 Febr. (Marele cartier general). Pe fronturi nimic nou.

Ludendorff.

Telegrama oficială din 3 Febr. a marului cartier general german anunță lupte de artilerie pe frontul vestic.

NOUTĂȚI

Cine participă la tratativele de pace?

Un ziar rusec scrie, că afară de reprezentanții *Basarabiei* vor mai veni la tratativele de pace dela Brest-Litovsk: reprezentanții *Siberiei*, ai *Turkestanului* și ai teritorului dela *Don*, ca incredințați din partea acestor state independente. Se afirmă, că au plecat către Brest-Litovsk și trei reprezentanți ai *Sârbiei*.

America și războiul. Dela Washington se vestește: Ministrul de război al statelor unite, *Baker*, a declarat că America va trimite acum, la începutul anului, o jumătate de milion de soldați pe frontul din Franța. Treizeci și două de divizii stau gata de drum.

Asociația ardeleană. Se anunță din Cluj: Consiliul Asociației Ardelene (Erdélyi Szövetség) a ținut în 28 Ian. o importantă ședință în Cluj, sub prezidenția contelui Ștefan Bethlen. Consiliul a luat act, că guvernul în conformitate cu una din dorințele principale exprimate de Asociație va numi un comisar regal, incredințat cu lucrările de restaurare a Ardealului. Se știe, că guvernul va numi de comisar pe fostul ministru de interne Ugron.

Ucraina independentă. Telegrama sosită în Kopenhaga dela Petrograd vestesc: rada centrală cu 308 contra 4 voturi a declarat independența absolută a republicii ucrainene și și-a exprimat dorința de a trăi în vecinătate prietenească cu România, Turcia și alte state.

Până la deschiderea constituantei ucrainene, afacerile le va conduce rada centrală în numele poporului ucrainean sub titlul de conziliul miniștrilor populari. În vinuște comisariatul popular din Petrograd, că trăgănează pacea și declară mai departe, că ea (rada centrală), fiind aleasă de clasele muncitoare pretinde pace grabnică. «Noi vestim independența noastră, pentru că nici guvernul rus, nici altul, să nu poată împiedeca pacea».

Alegere de deputat în Brașov. Primarul Brașovului a trimis în numele locuitorilor orașului, o telegramă de felicitare ministrului de comerț *Iosif Szterényi*, cu prilejul numirii sale de ministru. *Szterényi* reprezintă de 12 ani Brașovul în camera ungară. Acum, fiind numit ministru, a renunțat la mandat. Alegerea nouă se face în 10 Februar, când *Szterényi* va fi ales earăș deputat cu unanimitate de voturi.

Dela oficiul Cassei arhidiecezane. *Sălciva de sus* a trimis venitul curat dela petrecerea aranjată acolo, Cor. 58 la fondul orfelinatului ortodox român în Sibiu.

Adunare generală. Comisiunea municipală a comitatului Sibiu va ține în 11 Februarie n. adunare generală de eamnă. Cu această ocaziune se vor debate chestiunile date în apelul de sub Nr. 754 din anul curent și afacerile înșirate în ordinea de zi suplatorie, ce eventual se va da.

Nou primar al Sibului. În ședința reprezentanței orașului, ținută la 31 Ianuarie, s'a ales prin aclamațiune de primar al Sibului unicul candidat, dl *Dr. Wilhelm Goritz*, fost până acum protonotar.

† Ioan D. Șutu, funcționar consistorial în Sibiu, după grele suferințe, împărțit fiind cu sft. Taine a adormit în Domnul Vineri în 25 Ianuarie 1918 la 10 ore a. m. în etate de 48 ani. Rămășițele pământești ale răposatului s'au așezat spre vecinică odihnă în cimiterul rom. ort. din Borgo-Joseni Duminecă. în 27 Ianuarie a. c. la 1 oră p. m. Odihnească în pace!

Mare catastrofă. Joi seara la orele 6 și jumătate s'a prăbușit o mare stâncă la marginea Clujului și a zdrobit șapte clădiri. Între cei nenorociți se găsesc mai mulți greu răniți și câțiva morți: o femeie și doi copii. Desgropările s'au făcut la lumi-

na făcliilor. Oamenii lipsiți de coperiș au fost adăpostiți în clădirea școalelor.

Rugare către foștii elevi ai seminarului. Profesorul Dr. S. Dragomir roagă pe foștii elevi ai seminarului nostru, cari mai au manualul de istorie bisericească al lui *Calistrat Coca*, să binevoiescă a-l împrumuta pentru câtăva vreme. Teologii din anul acesta nu și-au putut câștiga manuale; de aceea se îndreaptă sus numitul profesor către foștii elevi, rugându-i să înlesnească în acest chip studiul istoriei bisericești pentru frații mai tineri. Manualele și condițiunile de împrumutare să se trimită la adresa: prof. Dr. S. Dragomir (Seminarul andreian).

Milioane ținute în sacii de paie. În unele locuri din ținutul *Bacică* s'au întâmplat în vremea din urmă dese spargerii. Astfel oamenii nu cutează să-și păstreze banii acasă. În considerare, că băncile n'au astăzi trebuința de multe depuneri, țărani își țin banii în felurite locuri. Persoane pricepătoare afirmă, că multe milioane de coroane, ascunse în sacii de paie și în alte locuri, sânt subtrase din circulație.

Aviz. Atrag atențiunea colegilor preoți asupra cărții mele *Pocăiții*, studiu pentru combaterea sectei pocăiților, lucrare recomandată cu deosebită căldură de Ven. Consistoare ale diecezelor noastre ortodoxe române. Am la dispoziție un număr foarte mic de exemplare. Cei ce doresc să aibă cartea, să binevoiescă a grăbi cu comanda, deoarece în împrejurările de astăzi o ediție nouă nu va putea ieși de de sub tipar. — Dr. *Sebastian Stanca*, preot, Sebeș (Szászsebes).

Mulumire. Parohianul *Ilie Șandu* din Sadu comit. Sibului care promitea a fi unul dintre cei mai vrednici fii ai acestei parohii, murind pe câmpul de luptă la 10/23 Noembrie 1914, a donat prin testament parohiei ort. rom. din Sadu cor. 2000 și 2 acții (à 100 cor.) în valoare nominală de cor. 200, dela institutul «Frățietatea», cu espresa dorință, ca din venitele acestei fundațiuni comitetul parohial să voteze an de an cărțile și rechizitele școlare trebuincioase elevilor săraci și iubitori de carte.

Comitetul parohial luând cu deosebită bucurie act despre donațiunea făcută și transpusă prin soția decedatului, își exprimă și pe această cale condolență pentru pierderea eroului decedat. Pentru augmmentarea acestei fundațiuni au mai contribuit următorii membri de comitet: *Dimitrie Dăncăneț*, *Costantin Barb* câte 100 cor. *Dimitrie Popica* sen. 20 cor. *Ioan Pascu* epitrop, *Nicolae Cimpoca* Nr. 377, *Dimitrie Săvoiu* primar, *Dimitrie Zaharie* crâșnic, *Nicolae Dăncăneț* Nr. 331, *Constantin Dăncăneț* Nr. 15, *Dimitrie Popica* sen. fiecare câte 10 cor. Total, împreună cu donația: Cor. 2480. În numele comitetului parohial exprimă cele mai călduroase mulțumiri tuturor donatorilor. Sadu, la 11/1 1918. *Dimitrie Bunea*, paroh gr. ort. rom.

Contribuire. *Domnul Romul Perian*, referent consistorial și actual locotenent în rezervă, mi-a trimis, de pe câmpul de luptă drept prin os memoriei iubitei sale bunice, *Margareta Balta*, decedată în Bucureș (comitatul Hunedoarei), suma de cor. 116, din cari câte 25 cor. la *Fondul Andrei Baron de Șaguna* pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor și la *Fondul Episcopul Nicolae Popa* pentru masa învățătorilor meseriași, 50 cor. la *Fondul mitropolitul Vasile Mangra* pentru premiarea catihetilor meseriașilor și cor. 16 la «*Fondul Victor și Eugenia Tordășianu* pentru înzestrarea fetelor sărace». Pentru prinos exorimă sincere mulțumite: *Victor Tordășianu*, prezidentul Reuniunii meseriașilor sibieni.

Teatru cinematograf. Programa săptămânii la *Apollo*, în strada *Schewis*, cuprinde: Marți în 5 Februar: *Demimonda*, dramă americană. Mercuri și Joi în 6 și 7 Februar: *Clubul excentric*, Prof. *Nick Fantom*, partea I. Vineri și Sâmbătă, în 8 și 9 Februar: *Crinul roșu*, film Nordisk. Suplimente în toată seara.

Mulțumită

Pentru multele și călduroasele condolențe primite dela rudenii prieteni și cunoscuți din prilejul morții neuitatului nostru *George Ludu*, paroh, mulțumește călduros:

Preșmer, 15/28 Ian. 1918.

Familia Ludu.

„IULIA“

institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Gyulaféhervár (Alba-Iulia).

Convocare

la a

XXVI-a adunare generală ordinară

a institutului de credit și economii «IULIA», societate pe acții.

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Iulia», societate pe acții în Gyulaféhervár, prin aceasta se invită, în sensul statutelor §. 14 și următorii, la a XXVI-a adunare generală ordinară, care se va ține în 1 Martie 1918 eventual 16 Martie 1918 st. n., înainte de amiază la 9 ore, în localul institutului.

Obiectele sunt:

1. Raportul direcțiunii despre mersul afacerilor pe anul de gestiune 1917.
2. Bilanțul anului 1917.
3. Raportul comisiunii de supraveghiere asupra bilanțului și darea absolutului.
4. Impărțirea venitului curat, fixarea dividendei pe anul 1917, fixarea marcelor de prezență pe anul 1918.
5. Alegerea președintelui și directorului executiv.
6. Alegerea a 4 membri în comisiunea de supraveghiere.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană, sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la casa institutului acțiunile și eventual plenipotența până la 27 Februarie 1918 st. n. la 5 ore d. a. La adunarea generală pot participa numai acei acționari, cari cu 6 luni mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și cari și-au depus acțiunile până în 27 Februarie 1918 la 5 ore după amiază la casa institutului. — Totodată se aduce la cunoștința acționarilor, că cu 8 zile înainte de adunarea generală în localul institutului și în orele de oficiu se poate vedea bilanțul anului 1917 și raportul direcțiunii.

Alba-Iulia, în 9 Ianuarie 1918.

Ioachim Fulea m. p.

Ioan Teculescu m. p.

Contul Bilanțului la 31 Decembrie 1917. — Mérleg számla 1917. december hó 31.

Activa — Vagyon.

Pasiva — Teher.

	Cor. fil.		Cor. fil.
Casa — Pénztár	18,975-84	Capital social — Társasági alaptőke	200,000.—
Cambii — Váltok	232,819.—	Fondul de rezervă — Tartalékalap	159,029-32
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	144,401.—	Fondul special de rezervă — Különleges tartalékalap	29,606-39
Obligațiuni cu caventa — Kötvény kölcsönök	557.—	Fondul de pensiuine — Nyugdíjalap	93,708-40
Casa institutului și alte realități — Intézeti ház és más ingatlanok	45,010-04	Fondul cultural — Közművelődésialap	7,602-38
Depuneri proprii — Saját betétek	1,063,560-89	Fondul amortizării casei institutului — Intézeti ház értékcsökkenésialap	4,500.—
Efecte — Értékpapírok	168,500.—	Fondul de zidire — Építésialap	391-50
Mobilier după amortizare — Felszerelés a törlesztés után	500.—	Depozite spre fructificare — Betétek	1,130,028-09
Interese restante intabulate și poziții transitoare — Bekebelezett hátralékos kamat és átmeneti tételek	7,541-79	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	2,534.—
		Interese transitoare — Átmeneti kamatok	4,625-46
		Diverse cont. creditoare — Külömböző hitelező számlák	16,027-71
		Profit curat: — Tiszta nyereség:	
		transpus de pe a. 1916 — áthozat 1916 évről 18,000.—	
		de pe a. 1917 — „ 1917 „ 15,812-31	33,812-31
	1,681,865-56		1,681,865-56

Contul Profit și Perdere la 31 Dec. 1917. — Nyereség és veszteség-számla 1917. dec. hó 31.

Eșite — Kiadások.

Venite — Bevételek.

	Cor. fil.		Cor. fil.
Interese — Kamatok:		Venit transp. de pe a. 1916 — Nyereségy-áthozat 1916 évről	18,000.—
Pentru dep. spre fruct. — Betétek után 42,801-92		Interese — Kamatok:	
„ fond. de rez. — Tartalékalap után 6,089-50		Dela cambii escontate — Leszám. váltóktól 45,713-82	
„ fond. de pens. — Nyugd. alap után 3,926-91	52,818-33	Dela impr. hip. — Jelzálog kölcsönöktől 13,874-73	
Contribuțiune — Adók:		Dela oblig. cu cav. — Kötvénykölcsönöktől 17-46	
Directă comunală — Egyenes községi 15,021-21		Dela dep. proprii — Saját betétektől	35,412-07
10% după int. de depozit — 10% betéti kamat után	4,280-19	Dela efecte — Értékpapiroktól	8,240.—
	19,301-40	Chria casei institutului și aranda realităților — Intézeti házbér és az ingatlanok hasznobére	2,580.—
Spese — Költségek:			
Salare — Fizetések	10,830.—		
Adaus de scumpete — Drágasági pótlék 4,332.—			
Marce de prezență — Jelenléti jegyek 638.—			
Chirie — Házbér	700.—		
Imprimate, registre și diverse — Nyomtatványok, könyvek és külömbözők	1,346-04		
Amortizare din mobilier — Törlesztés a felszerelésből	60.—		
Profit curat: — Tiszta nyereség:			
transp. de pe a. 1916 — áthozat 1916 évről 18,000.—			
de pe a. 1917 — „ 1917 évről 15,812-31	33,812-31		
	123,838-08		123,838-08

I. Fulea m. p.,

director executiv — vezérigazgató.

V. Velican m. p.,

prim-contabil — főkönyvelő.

Alba-Iulia, din ședința direcțiunii, ținută la 9 Ian. 1918. — Gyulaféhervár, az igazgatóságnak 1918. január hó 9-én tartott üléséből.

MEMBRII DIRECȚIUNII: — IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

Ioan Teculescu m. p.

I. Cirlea m. p.

T. Lobonțiu m. p.

V. Vlad m. p.

S'a revăzut și s'a aflat în consonanță cu cărțile duse în deplină ordine. — Felülvizsgáltatott és a teljes rendben vezetett könyvekkel összehangzónak találtatott.

Alba-Iulia, la 17 Ianuarie 1918. — Gyulaféhervár, 1918. január hó 17-én.

MEMBRII COMISIUNII DE SUPRAVEGHIARE: — FELÜGYELO BIZOTTSAG:

Dr. Alexandru Fodor m. p., președinte — elnök.

Florian cav. Rusan m. p.

Ioachim Totoian m. p.

Redactor responsabil Dr. Gheorghe Comșa.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Urișul superior, protopresbiteratul Reghinului, vacantă în urma trecerii la cele vecinice a parohului Victor Braniște, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt: cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venetelor parohiale, având parohul ales a se conforma dispozițiilor cuprinse în §-ul 26 din Regulamentul pentru parohii.

Doritorii de a ocupa acest post își vor așterne, în termenul deschis, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, iar pentru a se face cunoscuți poporului, pot să se prezenteze, cu prealabila incuviințare a subsemnatului, într-o Duminică ori sârbătoare la biserică spre a cânta, predica eventual a servi.

Reghinul-săsesc (Szászrégen), 16/29 Noembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Reghin în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasilie Duma,
protopop.

Nr. 365/protop. 1917

(9) 2-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Ațal din tractul Mediașului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Concurenții, după prealabila incuviințare a protopresbiterului tractual, să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica eventual a și celebra.

Mediaș, la 23 Decembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului Mediaș în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea,
protopop.

Nr. 403/917

(10) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Bărcia mică se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se trimită subsemnatului oficiu în termenul deschis, iar concurenții pelângă observarea prescrielilor regulamentare să se prezinte în comună spre a se face cunoscuți poporului.

Deva, la 31 Decembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al Devei în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre,
protopresbiter

O econoamă.

Se caută o econoamă bună la un învățător în pensiuine. Plată convenabilă; adresa George Iacob, Gușteriță (Szenterzsébet) Hillengasse Nr. 85. (12) 1-2

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu,
: Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia :

de
Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.